

Zápis

z obhajoby disertační práce paní Veroniky Vitkovské (Vitkovskaya)

konané dne 23. 9. 2013

téma práce: "Frazeologické jednotky se somatickým komponentem v češtině v porovnání s ruštinou – kognitivní aspekt"

přítomní (dle prezenční listiny):

prof. PhDr. Petr Mareš, CSc. (předseda komise)

doc. PhDr. Ivana Bozděchová, CSc.

doc. RNDr. Vladimír Petkevič, CSc. (oponent)

PhDr. Jiří Hasil, Ph.D. (oponent)

prof. PhDr. Jana Hoffmannová, CSc.

doc. PhDr. Irena Vaňková, Ph.D., CSc.

prof. PhDr. Karel Šebesta, CSc.

Předseda komise prof. PhDr. Petr Mareš, CSc., zahájil obhajobu a představil přítomným kandidátku.

Školitelka doc. PhDr. Ivana Bozděchová, CSc., představila doktorandku a zmínila, že školitelkou je od ledna 2013, předtím byla školitelkou † PhDr. Světlá Čmejrková, DrSc. Doc. Bozděchová podrobně uvedla dosavadní odbornou činnost doktorandky

Kandidátka seznámila přítomné se svou disertační prací a jejím členěním. Věnovala se terminologii a definovala jednotlivé termíny užívané v práci. Vyzdvihla důležitost somatické frazeologie v různých lingvistických přístupech, zejména v kognitivní lingvistice. Uvedla dílčí úkoly a cíle práce, podrobně pohovořila o metodologii a pracovních postupech. Jako dílčí cíle výzkumu uvedla popis bezpříznakových somatismů, "vědeckého" a "naivního" obrazu světa (získaného z výkladových slovníků a z frazeologie); příznakových synonymických náhrad; porovnání s ruštinou. Soustředila se především na somatismy-frazémy vztahující se k pojmu *hlava*. Seznámila komisi s výsledky práce a s jejími teoretickými i praktickými přínosy (potvrzení platnosti teorie profilů, vymezení dalšího profilu; vypracování kognitivních definic a kartoték frazémů).

Poté oponent doc. RNDr. Vladimír Petkevič, CSc., přednesl závěry svého posudku. Detailně se věnoval 4. kapitole disertační práce. Komentoval výsledek práce, že ruština je lexikálně bohatší než čeština. Vzněl otázky: Jaký má práce smysl (teorie profilů, naivní versus vědecký obraz světa)? Chce se autorka zabývat tématem dále? Jazyková stránka práce je podle doc. Petkeviče nevyhovující.

Dobrý přehled o literatuře. Dobré výsledky.

Zápory: Malá vlastní tvůrčí část (velký rozsah mají přílohy). Jazyk a formální provedení.

Práce byla asi sepsána na poslední chvíli. Proporcionálně příliš .
Hodnocení: Lze přijmout jako práci diplomovou, ale neví, zda jako . Doporučuji k obhajobě.

Druhý oponent dr. Hasil také přednesl závěry svého posudku. Uvedl, že 1. verzi práce k obhajobě nedoporučil (obsahová roztržitost, jazykové nedostatky). Kladně zhodnotil přepracování 3. kapitoly a vypracování nové 4. kap., jakož i aplikaci kognitivního pohledu. Vytkl neznalost frazeologických prací kyjevské bohemistiky, které se vztahují k tématu. Poukázal na nevyváženost některých částí práce, ocenil by zpracování i jiných domén než "hlava". Upozornil na dílčí jazykové a formální nedostatky a vyzval k dalšímu studiu problematiky. Práci doporučil jako podklad k obhajobě.

Veroniky Vitkovskaya reagovala na posudky oponentů:

- Uznala, že v práci zůstaly chyby.

Zodpovídala otázky oponentů:

- Údaji z práce materiálově doložila svůj závěr o větší lexikální bohatosti ruštiny (a tím - jednotlivými frazémy - reagovala i na dílčí připomínky dr. Hasila).
- V reakci na dotazy doc. Petkeviče znovu objasnila cíle práce.
- Poděkovala za připomínku o kijevské bohemistce-frazeoložce.
- Obhajovala některé varianty frazémů, o jejichž existenci dr. Hasil pochyboval, odkazy na slovníky a jiné citované práce.

Odpovědi kandidátky přešly v reakce oponentů.

- Dr. Hasil vyzval ke kritičnosti vzhledem k zdrojům. Doktorandka upozornila, že některé zdroje brala s rezervou a korigovala v nich některé nepřesnosti.

- Dr. Hasil vyzval ke konfrontaci slovníků s údaji v ČNK.

- Doc. Petkevič upozornil na pravděpodobné dokončování práce v chvatu. Kandidátka objasnila svůj pracovní postup, zmínila se o jednotlivých etapách práce, poděkovala konzultantům za podněty a zmínila, že zvažuje další pokračování práce.

- Dr. Hasil označil 1. verzi disertační práce za zajímavé, avšak nedotažené zárodky 4 monografií. Vyjádřil obdiv, že se 2. verzi práce podařilo dokončit.

Prof. Mareš poté otevřel všeobecnou diskusi:

- Doc. Vaňková se zmínila o genezi práce a zeptala se, zda by kandidátka chtěla pokračovat ve svých výzkumech týkajících se translatologie, protože ta zůstala v definitivní verzi práce na okraji. Kandidátka podotkla, že by bylo zajímavé při tomto zkoumání použít teorii profilů, kterou v práci užívá.

- Prof. Hoffmannová položila otázku, zda existují jednoslovné frazémy. Kandidátka a prof. Mareš to upřesnili. Dále se prof. Hoffmannová zeptala, zda se kandidátka zabývala nespisovností a užívala adekvátní zdroje (*Slovník nespisovné češtiny*, *Šmírbuch* apod.). Kandidátka odpověděla, že pro tuto práci podobné zdroje neužívala. Prof. Hoffmannová a dr. Hasil vyzvali k využívání zdrojů shromažďujících nespisovnou češtinu ve výzkumu

frazeologie.

- Doc. Petkevič se zeptal, zda pro ruštinu existují slovníky vulgarismů. Doktorandka odpověděla, že takový slovník spíše pomáhá přitáhnout zájem mládeže k jazykovědě, než že by byl spolehlivým zdrojem.

- Doc. Petkevič se otázel na "součet sémantických elementů" - pojem užitý v práci. Doktorandka své užití pojmu objasnila.

Prof. Mareš ukončil veřejnou část obhajoby.

Komise nenavrhla udělit doktorandce titul Ph.D.

Zapsal: František Martínek